

Kulttuuri

Jani Moilasen esikoisohjaus on vanhaa tuttua Legioonaa

Teatteri

Sean B. McKenzie:
Good Night, Irene...

Suomennos: Timo Seppälä
Ohjaus: Jani Moilanen
Valot: Mika Koponen
Lavastus: Pirkka Schellhammer ja Legioonan työryhmä
Viulu: Saara Lehtonen
Rumpu: Minttu Tervaharju
Rooleissa: Eija Koskimaa, Leena Urrio, Sanna Suontaka, Minttu Tervaharju, Marianne Kuuslahti ja Marko Vartia
Ensi-ilta: 6.12.2000 Legioonateatterissa. Seuraava esitys sunnuntaina 10.12.

Teatterin todellisuuspakoista valtavirtaa uhmaava Legioonateatteri on tuonut katsojien nähtäväksi rankkoja, rohkeita ja sievistelemättömiä tarinoita elävästä elämästä. **Virpi Koskelan** ja **Timo Seppälän** ohjauksissa on syntynyt vuosien saatossa tragikoomisia näytelmiä, joissa yleisön miellyttäminen ja kosiskelu eivät ole keskiössä, vaan rosoinen, kaunistelematon todellisuus.

Skottilaisen **Sean B. McKenzien** 1980-luvun lopulla ensi-iltansa saanut *Good Night, Irene...* on merkkipaalu palkitun teatterin historiassa. Legioonassa alusta lähtien mukana ollut näyttelijä **Jani Moilanen** debytoi ohjaajana.

Tuloksena on tuttua legioonateatteriä, jossa tärkeä sanottava, tunne, läsnäolo ja käsinkosketeltava yhteishenki korvaavat näyttelijäntyön epäammattillisuutta ja yksitasoisuutta. Tuttua on myös traagisen ja koomisen törmäminen. Ei niin pahaa, ettei löytyisi myös hauskoja virityksiä. Silti puhdasta estetiikkaa etsivän kannattaa jättää Yliopistonkadun näyttämö väliin. Siellä kun saattaa joutua kohtaamaan elämän pimeän puolen.

■ ■ ■

McKenzien näytelmä on tarina Itä-Englannin suoseudulla elävästä naisesta, jonka elämää lap-

Äiti. Eija Koskimaa tekee ristiriitaisen roolinsa vahvasti Legioonateatterin esityksessä. Myös mauton myssy on tärkeässä roolissa.

suudessa koettu inesti määrittää. Se kantaa yli sukupolvien kaameaa viestiään. Juonessa on dekkarimaisia korostuksia.

Takaumien kautta paljastuu vähitellen, miksi kolmen lapsen äiti toimii niin kuin toimii. Kyse on samalla mieleltään horjuvan naisen sairaskertomuksesta. Hän

löytää viisaan psykiatrin sinnikkyiden avulla katkerien vaiheiden jälkeen kipupisteensä ja on altis paranemiselle.

Jani Moilanen ei konstaile esikoisohjauksessaan. Sujuvuus on arvo sinänsä. Takaumat hoidetaan pelkistetysti. Niissä Äidin tyylitön myssy on tärkeä viesti,

mutta myös liike kertoo katsojalle ajan siirtymistä. Kuten Legioonateatterissa ennenkin, henkilöohjauksessa on keskitytty rehellisyyteen ja tunnevoimaan nyanssien kustannuksella.

Kysymys on tietysti paljon myös osaamisesta. Kouluttamattomilla amatööreillä ei ole ammattilaisten valmiuksia. Siinä legioonalaisten esitys tarjoaa aseita kriitikoiden käsiin. Näyttelemisen on paikoin varsin yksiviivaista, mikä käytännössä tarkoittaa sävytöntä puhetta ja jäykkää liikettä.

Toisaalta rehti rosoisuus on myös voima. On vaikea kuvitella, mitä lisäarvoa esteettisesti oikeaoppinen näyttelemisen toisi esitykseen. Sitä paitsi rooleissa on pari melko valmistakin työtä. **Eija Koskimaa** on lapsuuden trauman synkistämä Äiti, joka on aluksi mystiseltä tuntuvassa, mutta tarinan edetessä ymmärrettäväksi käyvässä miesvihasaan ronski.

Takaumien kautta Koskimaa saa kuvattua roolinsa syyt ja seuraukset. Hänestä löytyy myös nöyrää herkkyyttä, vaikka vivah-teissa onkin vielä tekemistä.

■ ■ ■

Teatterin alkuperäiskaartiin kuuluva **Marko Vartia** on kolmoisroolissa. Hän on perheen aviomies, pastori ja psykiatri. Se, että Vartia tekee kaikki kolme roolia on myös juonen kautta perusteltua ja merkityksellistä. Hän osaa olla koominen, mutta myös traaginen. Etenkin "patriarkaalisesta kullikristillisyydestä" syyteiksi joutuva pastori on oivaltava työ.

Myös **Leena Urrio** äidin suojelemana Laurana selviytyy hyvin. Rakkautta yllättävästi kokeva tytär on kuin uusi ihminen.

Legioonateatterin näyttämöllä on rumanrealistinen työläisäsumus ja psykiatrisen sairaalan huone. Lavastus pukee esitystä. **Mika Koposen** valot vahvistavat esityksen tunnelmaa ja dramaattisuutta.

Matti Wacklin